

Praznik sv. R. Telesa v Gorici

V dogovoru med Italijansko škofovsko konferenco in notranjim ministrstvom je bila letos zaradi upravnih volitev preteklo nedeljo evharistična procesija ukinjena povsod, kjer se je volilo. Dušni pastirji pa naj bi to procesijo nadomestili s čim bolj slovesno mašo in kjer je mogoče, tudi z uro češenja pred Najsvetejšim.

Tako tudi v goriškem mestu zaradi občinskih volitev ni bilo moč organizirati telovske procesije. Namesto nje je bila v nedeljo 8. junija zvečer v stolnici slovesna škofova maša. Cerkev je bila polno zasedena z galerijami vred. Navzoči so bili predstavniki oblasti, skoro vsi duhovniki iz Gorice (nad 40), bogoslovci in redovniki. Slovenski verniki so bili prisotni v zelo lepem številu.

Na začetku in ob koncu maše so tudi naši verniki zapeli dve praznični pesmi: Praznika svetega in Kristus kralju. Med mašo pa je po dolgem času spet prišla do veljave latinščina. Kyrie, Gloria, Credo in Agnus so bili iz »Missa de angelis«. Znova smo odkrili, da latinščina povezuje in da je bilo res neumestno, da so z njo iz bogoslužja tako radikalno pometli. Prošnje so bile izraz obeh občestev: italijanskega in slovenskega. V slovenščini jih je prebral msgr. Močnik.

Goriški nadškof je govoril v obeh jezikih. V italijanski je v daljšem govoru razvil misel o Evharistiji, ki naj druži, ne pa ločuje. Središče Cerkev je evharistični Kristus, ki je srce in osnova njene edinstvi. Edinstvi, ki ni plod raznih pravnih in zakonskih odredb, temveč sad Sv. Duha, ki skrivnostno ječi v duši krščenih in jih poziva k radikalnemu bratstvu.

Zal pa prihaja do veljave tolikokrat človeška sestavina Cerkev s svojimi osebnimi težnjami. Tudi naše mesto ni pred tem obvarovano. Ne poznamo se dovolj, ne iščemo medsebojnih stikov, niti duhovniki, župnije in cerkvene ustanove ne sodelujejo med seboj. Toda nekaj se že giblje med nami in to nas mora napolnjevati z radostjo, da se naša Cerkev usmerja k edinstvi, k medsebojnemu sprejemanju, k bratski ljubezni.

Pri tem so seveda tem bolj boleče razne ločitve in prelomi, kot je npr. v mestu pojav skupnosti, ki se v imenu evangelija in Kristusa bori odkrito proti Cerkvi in njenim pastirjem, ali odklonilno stališče do tistih, ki ne govorijo italijansko, kar je prišlo že večkrat do izraza, te dni na zidovih cerkve sv. Ivana.

Niso to znaki civilizacije ali bratstva, tudi ne svobode. Gotovo ne delajo časti nikomur, pač pa motijo vzdušje mirnega sožitja in bratstva, ki ju oznanja in razglasa naša vera v Kristusa.

Goriški nadškof je nato spregovoril o Cerkvi, ki ni sad človeških načrtov, ampak prihaja od Boga, ki kliče svoje, jih želi videti enotne in jih vodi proti svetlim obzorjem povratka božanskega Kralja, Učenika in Odrašenika. Pri tem je Gospod dočel, naj bi bile v Cerkvi službe, ki skrbijo za evangelizacijo in posvečenje božjega ljudstva. Od teh služb je posebno pomembna in potrebna duhovniška služba. Prosili bomo zato Gospoda za ta poseben dar, posebno karizmo, za duhovniški poklic. Naša Cerkev in ves svet so potrebni duhovnikov in misijonarjev, mladih ljudi, ki se razdajajo za oznanjevanje evangelija in posvečenje človeštva.

Evharistija je tisti vir, tista moč, tista življenjska sila, ki krščansko ljudstvo povezuje. Ta evharistija je tudi razlog službenega duhovništva, ki je nastalo prav ob ustanovitvi tega zakramenta ljubezni. Praznujmo zato ta praznik s čustvi ponižnosti zaradi naših razprtij in revščine, pa tudi z veseljem, saj je to praznik zahvale.

Obenem pa obnovimo v sebi zavest, da smo Cerkev in prosimo Kristusa, med nami navzočega, da nam da mnogo delavcev za svoj vinograd, mnogo duhovnikov za našo Cerkev in ves svet.

V slovenščini pa je g. nadškof spregovoril sledeče besede:

S posebno prisrčnostjo pozdravljam pri tem evharističnem slavlju vas, slovenski bratje in sestre. Ta pozdrav želi biti izraz vzajemnosti z vami in bratskega sprejetja vseh osnov, ki sestavljajo vašo narodno istovetnost, obenem pa tudi izraz pričevanja za vaše pravice kakor za pravice vsakega naroda.

Danes, ko proslavljamo zakrament ljubezni in edinstvi, ne moremo in ne smemo zmolčati dejstva žaljivih in nestrpnih izrazov, ki jih je neznana roka zaznamovala na pročelju cerkve sv. Ivana. Z vami, ki ste sestavni del našega ljudstva, se skupaj s škofom čuti užaljena vsa goriška Cerkev in obsoja ter odklanja nevrde in sramotne trditve. Prosim vas, da v srcu odpuščate in v sebi premagate sicer razumljivo užaljenost ter izpričate tisto plemenitost, ki mora odlikovati vsakega kristjana.

V tej stolni cerkvi sestavljamo vsi eno telo, kateremu je glava Kristus. Hodimo po poti spreobrnjenja, da zmagamo nad vsakim preostankom greha in sporov, ko smo vsi deležni Kristusovega trpljenja, smrti in vstajenja.

Evharistija, ki jo obhajamo, bodi vsem vir novega življenja, novih odnosov, prenovljenega sožitja. Priljubite nam Kristus, ki je prosil Očeta, da bi bili vsi eno, kakor sta On in Oče eno.

Šesti snopič Primorskega slovenskega biografskega leksikona

V mesecu maju je v Gorici izšel šesti snopič tega leksikona. Moral bi bil iziti skupaj z ostalimi mohorjevkami decembra lani, a se je delo zaradi različnih ovir zavleklo. Tako je zbirka lanskim mohorskih knjig šele zdaj popolna.

Snopič obsega 64 strani in vsebuje 72 gesel od Gracar do Hafner. S šestim snopičem vred obsega leksikon že 524 strani. Goriška Mohorjeva družba ga je začela izdajati leta 1973 ob 50-letnici svojega obstoja in delovanja.

V uvodu v prvi snopič — izšel z letnico 1974 — je uredniški odbor med drugim obrazložil izraz »primorski«, ki ima v naši preteklosti različne pomeni. Odlučil se je za pomen in obseg, ki ga je ta izraz imel med obema vojnama; to je ozemlje, na katerem prebivajo Slovenci že več kot tisoč let, ki je po senžermenski in rapalski mirovni pogodbi pripadalo Italiji... Pozabili pa ne bomo tudi tistih pomembnih Slovencev, ki so se rodili v starih pokrajinah Italije in zunaj strnjeno s Slovenci naseljenega ozemlja.

Poleg slovenskih so v PSBL obdelana tudi nekatera italijanska imena. Tudi o tem je govor v omenjenem uvodu. Ker se je življenje na zahodni slovenski meji vedno prepletalo s pozitivnimi ali negativnimi stališči italijanskih sosedov, se je uredniškemu udoru zelo potrebno, da vključijo v ta leksikon tudi nekatera italijanske javne delavce, ki so seznanjali italijansko javnost z vprašanji in zagovarjali naše pravične naravne težnje ali pa so nam trdovratno nasprotovali.

Pri izbiranju in odločanju, kdo naj pride v leksikon, se uredniki in sodelavci držijo načela odprte širine: obravnavati vsakogar, ki je delal za napredek duhovne ali stvarne kulture in je pustil sled za seboj. Ne ozi-

Na težki položaj kristjanov v Libanonu je opozoril te dni p. Pietro Sessolo, ki pripada družbi kombonijancev. »Iz političnih nagibov se molči o tem, kar trpijo libanonski kristjani s strani sfanatiziranih muslimanov. Samostani in cerkve so oskrunjeni in opustošeni, tabernakliji razdejani, grobovi s silo odprti. Večina cerkva v Beirutu je uničenih. Domovi kristjanov zlasti v vzhodnem delu Beiruta so razdejani. Kristjani, ki gredo v stotine, ubiti na krute načine zaradi svoje vere, so razočarani nad Zahodom, ki se za njihovo usodo ne meni.«

V srednjeameriški državi Guatemala je bil ubit duhovnik domačin 35-letni José María Gran Sierra. Pripadal je kongregaciji Srca Jezusovega. Z njim je bil ubit tudi njegov katehist. V sosednji državi El Salvador so pa levičarski gverilci napadli neko policijsko postojanko. Pri tem je bilo ob življenju 14 oseb. Med tem je sporočila komisija za človeške pravice v tej državi, da je bilo ubitih od začetka tega leta kar 3.000 oseb.

Dva zlatomašnika

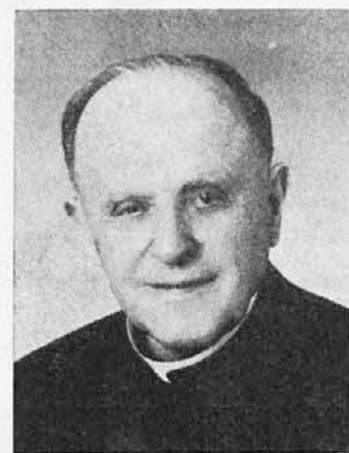
14. junija 1930 je nadškof F.B. Sedej posvetil tri nove mašnike: Rafka Premrla, Srečka Rejca in Matija Fortuno. Bili so to zadnji novi mašniki, ki jih je nadškof Sedej posvetil v goriški stolnici. V istem letniku je bil še Placid Sancin. Tega slednjega je posvetil škof Alojzij Fogar v Trstu. Od teh sta Fortuna in Sancin že umrli. Fortuna je umrl letos v Istri, Sancin pa kot župnika v Dolini odpeljali in umorili partizani med zadnjo vojno. Tako sta ostala še dva, ki te dni obhajata 50-letnico mašniškega posvečenja. Oba zlatomašnika imata za sabo razgibana leta fašizma in nemške okupacije in s tem veliko mero trpljenja in preganjanja.

SREČKO REJC

Idrija je njegov rodni kraj. Tam se je rodil 6. junija 1904 v družini rudarja, v kateri so bili še trije bratje in ena sestra. Vsi so že umrli, ostal je samo še Srečko.

V Idriji je dovršil realko in se nato vpisal v goriško bogoslovje. Posvečen 14. junija 1930 je dobil kaplansko mesto v Postojni, ki jo je takrat še upravljal goriški nadškof. Iz Postojne je prišel za župnega upravitelja v Sv. Križ na Vipavskem leta 1932. Fašistične oblasti so malo prej pregale in konfirale župnika Ivana Rejca. Na goriški škofiji so mislili, da bodo mlađega in novega župnika bolj spoštovali, saj politično ni bil obremenjen. Toda ni bilo tako. Tudi Srečka Rejca so kmalu zaprli in nato poslali v konfinacijo v pokrajino Matera (Basilicata). Tri leta je preživel v konfinaciji.

Po izpustitvi ni smel več v Sv. Križ, zato so ga poslali v Zgonik. Toda tudi tam

mu niso dali miru; dvakrat so ga ponovno aretirali in spet izpustili. Potem so prišla leta vojne zmede in revolucije, ki so ljudi razpihala sem in tja. Poleti 1945 ga je tedanji apostolski administrator msgr. Ignacij Valentinčič poslal za župnega upravitelja v Nabrežino. Bilo naj bi le začasno, toda ostal je tam 31 let, dokler se ni preselil na manj odgovorno mesto v Jamlje. Tu so se pojavile starostne tegobe, zato je zaprosil za upokoje. Po dveh letih službe v Jamljah je lani prišel v Gorico, kjer sedaj živi kot upokojeni župnik.

To je na kratko življenjska pot jubilanta Srečka Rejca, ki je kot interniranec spoznal južno Italijo, kot dušni pastir pa še največ pasel čredo božjega ljudstva na Krasu. V svojih službah je rad pridigal, rad učil mladino, rad spovedoval v cerkvi in obiskoval bolnike. Naj bi še dolgo užival zaslužen pokoj. Zlato mašo bo imel v nedeljo 15. junija ob 7. uri zjutraj v goriški stolnici.

ali ignorira ali preprosto ne pozna — osiromašuje »središča« kultura sama.

Najbolj je leksikon razširjen v zamejstvu. To je tudi razumljivo. Tu živi velika večina naročnikov Goriške Mohorjeve družbe, pa tudi večina sodelavcev. O šestem snopiču sta do zdaj poročala Radio Trst A (poročilo je napisal sodelavec PSBL prof. M. Jevnikar) in Primorski dnevnik (M. W.). V zdomstvu zadnjega snopiča najbrž še niso vsi naročniki prejeli. Pomembna vez z zdomstvom so vsekakor imena nekaterih sodelavcev, ki iz onstran oceana pošiljajo v Gorico svoje prispevke.

Ne glede na večje ali manjše zanimanje ob vsakokratnem izidu leksikona velja poudariti, da gre pri vsakem rojstvu novega snopiča za izredno pomemben in danes verjetno še ne dovolj upoštevan dogodek, saj se z vsakim novim letom dopolnjuje in raste na naših tleh v zamejstvu delo neprecenljive vrednosti, delo, ki je pravzaprav tudi izraz naše zvestobe, trdoživosti in svobode.

I. B.

Seveda bi si želeli, da bi leksikon redno izhajal in na večjem številu strani. Zeleli bi si morda še to in ono. Če na leksikon gledamo samo »od zunaj«, je to razumljivo. Vendar bi morali ob tako pogumno in široko zasnovanem delu upoštevati prav vse težave, s katerimi se srečujejo sestavljalci. Treba je npr. pomisliti, da se z leksikonom ukvarjajo izključno ljudje, ki to delo opravljajo poleg svojega poklica in vsega drugega, kar jim nalaga pripadnost naši skupnosti v zamejstvu, seveda brez kakršnih koli honorarjev.

Prav gotovo je pozitivno, nadvse pomembno in razveseljujoče samo dejstvo, da v takšnih razmerah in ob sami vnemi in dobri volji urednikov in sodelavcev izhaja tako temeljito in znanstveno delo. Zato se tudi pomanjkljivosti — pri še tako dobro in v boljših pogojih organiziranem delu jih ne manjka — umaknejo v ozadje. Število sodelavcev iz zamejstva, domovine in zdomstva se od leta do leta spreminja. Prvi snopič je pripravilo 19 sodelavcev. Njim se je za drugi snopič pridružil deset, v tretjem sedem, v četrtem šest, v petem šest, v šestem dva nova sodelavca. Nekaj jih je že umrlo. V četrtem snopiču beremo, da je prav ob koncu dela za ta zvezek omahnil dosedanj najvidnejši sodelavec msgr. dr. Rudolf Klinec, ki je s svojo besedo in veljavo pripomogel, da je zamisel prodrla. Odšli so tudi prof. Rado Bednarik, pesnik Ludvik Zorzut, publicist Albert Rejec in dr. Slavko Tuta. Vse te ljudi bo PSBL še dolgo pogrešal.

Kakšna je odmevnost Primorskega slovenskega biografskega leksikona v slovenskem kulturnem prostoru, v matični domovini, v zamejstvu in v zdomstvu? Sodelavec PSBL M. Breclj v letošnji 2. št. mariborske revije Znamenje ugotavlja v zapisu o dr. Franju Čibeju, da leksikon slovenska strokovna javnost žal ne pozna. Slovensko središče Ljubljana »ne niti ne zaveda več, kaj se na obrobju slovenske domovine, pa naj bo to na primorskem ali koroškem obrobju v resnici godi. Da se tudi tu rojevajo in uredničujejo načrti, ki niso že dolgo in zdaleč več provincialni odmevi prestolnice, temveč integrativni elementi, brez katerih se — če jih zavrača

RAFKO PREMRL

Drugi zlatomašnik je Rafko Premrl. Tudi ta ima za seboj razgibano duhovniško življenje. Je dve leti mlajši kot Srečko Rejc, saj se je rodil v Vipavi 29. decembra 1906 v znani Premrlovi družini, ki je za Rafkom dala goriški Cerkvi še mlajšega brata Stanka. Njegov stric je bil skladatelj Stanko Premrl.

Starši so po končani osnovni šoli poslali Rafka v škofove zavode v St. Vid nad Ljubljano. Po maturi leta 1925 je mislil najprej študirati na Dunaju, potem pa se je priklasil za goriško bogoslovje. Njegova prva služba je bila v Cerknem, kamor je šel za kaplana. Od tam ga je goriški ordinarij poslal v Zabnice za župnega upravitelja, potem pa je postal redni župnik (1932). Pod Sv. Višarjami v Kanalski dolini so bile takrat še težje politične razmere kot danes. Fašizem in nacizem sta se povezala, da poitalijanci to dolino. Prišlo je do znanega sporazuma o opcijah. Ljudje so se morali izreči za Italijo in s tem za italijanstvo ali pa za Nemčijo in s tem za izselitev. Župnik Rafko Premrl je ljudem prav svetoval, naj rajši ostanejo doma. To so mu oblasti zamerile in je zato moral iz Zabnic v nekako »internacijo« v Poljane pri Opatiji; torej v Istro, daleč od sveta.

Zgodilo se je, da so leta 1944 tam okrog Nemci lovili partizane. Pri tem so aretirali tudi župnika Premrla in ga poslali v Dachau. Poldrugo leto je tam preživel in srečno dočkal osvoboditev konec aprila 1945. Vrnil se je domov v svojo goriško škofijo. Po razmejitvi 1947 se je ustavil v Gorici. Ker ni dobil službe kot župnik, se je zaposlil kot profesor. Učil je na raznih slovenskih srednjih šolah v Gorici. Leta 1956 je doktoriral iz političnih ved na univerzi v Trstu. Največ časa je učil nemščino na srednji šoli Zanone v Vidmu. Dve leti je predaval filozofijo in zgodovino na slovenskem liceju v Gorici (1973-75). Tu je dosegel leta upokoje in se naselil v Stmavru, ki ga je še prej upravljal od leta 1971. Tam živi svoja penzijska leta podobno kot Gospod Mirodolski sredi vinogradov in rdečih češenj.

Marsikaj je g. jubilar doživel in izkusil, a ga njegova kritična žilica in humor nikoli nista zapustila. Gotovo sta mu tudi ta dva pomagala preko življenjskih preizkušenj in dogodivščin. Naj bi še dolgo živel sredi Stmavercev, ki ga imajo radi in on nje.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Italijanski zunanji minister Emilio Colombo se je mudil od ponedeljka do srede tega tedna v ZDA, kjer je imel pogovore s severnoameriškim zunanjim ministrom Muskiejem, podpredsednikom Mondalejem in predsednikom Carterjem. Colombo je trenutno predsednik Evropske gospodarske skupnosti, zato ima v teh okoliščinah njegova beseda še posebno težo. Zelo delikatno vprašanje za ZDA in deveterico držav EGS je kako rešiti zapleteni problem Bliznjega vzhoda, zlasti palestinskega vprašanja. Države EGS imajo nekatera posebna stališča, različna od Carterjeve vlade. Ta stališča je Colombo pojasnil ob svojem obisku Carterju.

■ V starosti 73 let je umrl v Rimu komunistični poslanec Giorgio Amendola. Bil je znan po svojih samostojnih glediščih, ki se niso vedno skladala z uradno linijo stranke. Tako je v zadnjem času pozval delavski razred, naj se odpove pretiranim zahtevam in sodeluje pri reševanju gospodarske krize. V kritiki je bil oster, brez slepomišljenja, neizprosno tudi do napak v lastnih vrstah. Zato je veljal v očeh politikov za voditelja »desnice« v PCI. Zelo so ga zanimala gospodarska vprašanja, o čemer je napisal več študij in knjig. Amendola se je v izgnanstvu v Franciji poročil s Francozinjo Germaine Lecocque. Bila je tri leta mlajša od njega. Zelo dobro sta se razumela. In se je zgodilo, da ju niti smrt ni ločila. Dan po moževi smrti je umrla še ona, tako da so ju skupno pokopali.

■ Pripadnika iraške teroristične organizacije, ki podpira iranskega verskega voditelja Hameinija, sta vdrla v iraško veleposlaništvo v Rimu v prostore, kjer se izdajajo potni vizumi. Notranja straža je terorista opazila in začela streljati nanju. En terorist je bil težko ranjen, drugi pa je zbežal, še prej pa je ubil uslužbenca veleposlaništva.

■ Grške oblasti so izročile Italiji Rosano Matiussi, ki je doma iz Trsta. Florentinske sodne oblasti jo obtočujejo zaradi toskanskemu vođu teroristične organizacije »Prima linea«. V Grčijo se je domnevna teroristka zatekla pred nekaj meseci in tam živela s svojim fantom, Grkom po rodu, ki so ga italijanske oblasti prav tako zaradi prevratništva izgnale.

UTRIP CERKVE

Papež bo obiskal Brazilijo

V Vatikanu so objavili, da bo trajalo papeževo potovanje v Brazilijo enajst dni, tj. od 30. junija do 10. julija. V tem času bo obiskal sv. oče 13 pomembnejših krajev. Svoj obisk bo pričel v zvezni prestolnici Brasília, nato pa bo postopoma obiskal mesta Belo Horizonte, Rio de Janeiro, Sao Paulo, brazilsko narodno marijansko svetišče Aparecida, Porto Alegre, Curitiba, Sao Salvador, Recife (kjer je za nadškofa od mnogih oспорovan in socialno dejavni Dom Helder Câmara). Sledila bodo mesta Teresina, Belem in Manaus v Amazoniji. Zadnji kraj, kjer se bo papež ustavil, bo Fortaleza. Obisk Amazonije je bil vključen v program šele nedavno in ne bo vseč veleposestnikom, ki tam izkoriščajo Indijance, jim jemljejo zemljo in tudi fizično uničujejo domačine.

Ohrid - cilj letošnjega ekumenskega potovanja

Malokateri kraj na Balkanu je tako znan po širnem svetu kot makedonsko mesto Ohrid s svojim čudovitim jezerom, ki je od vseh strani obkroženo z gorami. To, kar je Bled s svojim jezerom za Slovenijo, to je Ohrid za Makedonijo. Mesto lepote, umetnosti in oddiha. Po svojih zgodovinskih spomenikih pa pravo mesto-muzej.

Zadnje čase je še posebno znano »Ohridsko glasbeno poletje«, kjer nastopajo domači in tuji glasbeni ansambli ter solisti. Ohrid je tudi mednarodno središče za športno plavanje v sladkih vodah. Proslavljali so ga razni umetniki in pisatelji, kakor nobelovec Ivo Andrić in srbski komediograf Branislav Nušić. Ovekovčel ga je tudi skladatelj Stevan Hristić z znanim baletom »Ohridska legenda«.

Mesto ima danes skoraj 30.000 prebivalcev, od katerih so večina Makedonci, veliko pa je Turkov, Šiptarov in Vlahov. V poletnem času se številno skoro podvoji zaradi vedno bolj razvijajočega se turizma, tako da izgleda Ohrid kot pravi mozaik narodov.

Ohrid ima burno preteklost, ki sega v prazgodovino. Pozneje je bilo tu središče raznih ilirskih plemen, kar potrjujejo tudi novejša arheološke izkopanine. Vendar se prava zgodovina Ohrida začne, ko ga je osvojil Filip II. Makedonski (4. stol. pred Kristusom), oče Aleksandra Velikega, ki se je tudi sam moral boriti proti Ilirum, ki so branili to svojo posest. Takrat je mesto dobilo grško ime »Lihnidos«, kar pomeni svetlo, jasno. Sedanja oblika je najbrž slovanskega izvora: »vo hrid - na hridar, kar pomeni »na pečini«. Eno in drugo odgovarja resnici.

Sicer ima Ohrid danes dva izrazita urbanistična izraza: stari del mesta na griču, okoli Samuilove trdnjave; in novi Ohrid, v ravnini ob jezeru. Prvi je muzejsko mesto, polno zgodovinskih spomenikov in zlasti starih cerkev, do katerih se pride po ozkih in vijugastih ulicah, značilno po svojski arhitekturi. Drugi Ohrid je mesto turizma in bodočnosti; živi in raste ob širokih ulicah z belimi vilami in hoteli.

Rimljani so Ohrid osvojili leta 148 pred Kr., ko je postal del rimske province Makedonije in važna postojanska na prometni cesti Via Ignatia, ki je povezovala Jadransko morje z Egejskim, oz. mesto Drač s Solunom in Bizancem. O tem priča med drugim pred nekaj leti odkrito rimsko gledališče z okrog 5.000 sedeži.

Kršćanstvo je prišlo v Ohrid že konec 3. stoletja in mu dalo izrazit pečat, ki mu je ostal še danes. Že v 4. stol. je bil tu namreč sedež škofov in so se gradile prve krščanske bazilike. Te so bile sicer po raznih barbarskih plemenih, zlasti po Ostrogotih, upuščene in uničene. Vendar so na njih temeljih zgradili pozneje nove cerkve, ki stojijo še danes.

Slovani so se v kraje okrog Ohridskega jezera vselili v 6. in 7. stoletju. Od takrat pa se je narodnostni značaj mesta večkrat menjal, kakor so se pač tekom stoletij menjali gospodarji in oblastniki Ohrida. Bizantincem so v 9. stol. sledili Bolgari, v 10. stol. pa Makedonci, ki so tu imeli pod carjem Samuilom svojo drugo prestolnico. Takrat je postal Ohrid tudi sedež patriarha in samostojne Cerkve. Temu velikemu obetajočemu razvoju je napravil konec bizantinski cesar Vasilij II., ki je leta 1018 po hudih bojih vrnil Ohrid Carigradu in ponovno vpeljal grški jezik in kulturo.

Za kratko dobo je bil Ohrid priključen veliki srednjeveški srbski državi, ko ga je osvojil leta 1334 srbski vladar Dušan. Za carja ga je kronal v Skopju leta 1346 ravno ohridski nadškof Nikolaj. Vendar je že 50 let pozneje (1395) padel dokončno pod turško oblast, ki je trajala nepretrgoma pol tisočletja, vse do balkanske vojne 1912, čeprav so se Ohridčani že prej prizadevali za svojo narodno osvoboditev. Zlasti je znana vstaja z dne 2. avgusta 1903, ko se je 30.000 makedonskih borcev spoprijelo z mnogo močnejšo turško vojsko. Maščevanje je bilo nadvse drastično: 200 vasi uničenih in 10.000 hiš požganih. Od osvoboditve do leta 1915 je Ohrid pripadal Srbiji; med prvo svetovno vojno so ga zasedli Bolgari. Končno je bil 1918 priključen kraljevini Jugoslaviji.

Vendar je najbolj slavna in plodovita zgodovinska doba za Ohrid tista, ko sta v Makedonijo prišla sv. Kliment (886) in Naum (893), učenca sv. bratov Cirila in Metoda in v Ohridu ustanovila središče in žarišče slovanske kulture.

Kliment je zgradil samostan sv. Pantelejmona, v katerem je pozneje bil sam pokopan (916), Naum pa nedaleč od Ohrida samostan sv. Arhangelov, v katerem je bil pokopan leta 910. Njuna glavna zasluga je v tem, da sta uvedla slovanske knjige v bogoslužje. Zato sta v Ohridu odprla šolo za prevajanje iz grškega jezika in za

prepisovanje cerkvenih knjig. S tem sta postavila temelje krščanski in slovanski kulturi. Saj je delovala v Ohridu v 9. in 10. stol. nekaka prva slovanska univerza, katere vpliv je segal zelo daleč in prispeval k oblikovanju celo ruskega starocerkvenega jezika. Sv. Kliment je tako postal prvi slovanski škof v Ohridu.

Po zmagi Bizantincev (1018) je bil končno ukinjen tudi makedonski patriarhat v Ohridu, vendar so ohridski škofje imeli še dalje veliko oblasti. Začela se je splošna helenizacija tudi v cerkvi. Škofje so bili namreč v glavnem Grki in so tudi pozneje, pod turško oblastjo, bili zelo radikalni v poniževanju ohridske Cerkve. Ker so domačini neredko kljubovali Turkom, so muslimani mnoge cerkve v Ohridu spremenili v džamije (molilnice). Obstoje škofije v Ohridu pa je le imel svojo korist, namreč da so se ohranili številni stari rokopisi in zlasti ikone in sploh razni cer-

kveni umetniški spomeniki, ki so iz Ohrida ustvarili edinstveno zakladnico cerkvene umetnosti na Balkanu.

Istočasno se je pod turško oblastjo močno okrepila trgovina, zlasti z Zahodom. V samem mestu so nastale razne obrtniške delavnice. Zlasti se je razvila usnjarska obrt, ki je pripomogla, da se je oblikovala v Ohridu nova struktura prebivalstva in z njo nova arhitektura mesta ob jezeru, ki še danes vzbuja zanimanje urbanistov.

To je torej Ohrid, mesto-muzej, ena sama zakladnica umetnosti in lepote, ki je stoletja niso uničila. Nasprotno je prav ta težka in burna zgodovina oblikovala in ohranila ta čudoviti biser na Balkanu, ki je vreden obiska. Zlasti bodo prišli na svoj račun prijatelji ekumenske misli, ki se bodo letos v avgustu udeležili potovanja v Ohrid skozi Srbijo in Makedonijo.

A. K.

Praznik jazbinske duhovnije

Cerkvica Marije Pomagaj na Jazbinah, življenjsko delo vikarja Albina Martinčiča

To nedeljo, 15. junija ob 16. uri bo goriški nadškof Cocolin posvetil cerkev Marije Pomagaj na Jazbinah ter novi oltar, ki so ga v njej postavili. Obenem bo podelil zakrament sv. birne jazbinskim otrokom.

Kraj Jazbine je bil pred zadnjo vojno bolj znan pod imenom Trebež. Ko pa je bila nova meja začrtana prav mimo tega kraja in je nastala prav zaradi te meje nova duhovnija Marije Pomagaj na Jazbinah, se je to naselje začelo imenovati Jazbine (Glasbana) in se malokdaj še govori in piše o Trebežu.

Za novo poimenovanje ima največ zaslug prvi vikar te duhovnije g. Albin Martinčič, ki je na plošči iz leta 1747 pri družini Skok bral napis, kateri se takole začne: Praediis Villae Jasbinae ampliatis aedis, AN. D. MCCXLVII (jazbinska posestva z obnovljenim poslopjem povečana v letu Gospodovem 1747).

Pod modrim vodstvom g. Martinčiča in z njegovo vztrajnostjo in požrtvovalnostjo kakor tudi tamkajšnjih vernikov so nastale sedanje Jazbine kot nova duhovnija treh zaselkov: Trebeža, Novega Cerovega in Jazbin. Ob nastanku nove meje 15. septembra 1947 ni bilo cest, temveč samo kolovози, ni bilo pokopališča, ne šole ne cerkve ne župnišča. Novi vikar si je zastavil cilj vse to uresničiti. Polnih 17 let je hodil na Jazbine: najprej 9 let peš in s kolesom, nato osem let z motociklom. Od oktobra 1947 do oktobra 1964. V tem času so dobile Jazbine ceste, cerkev, zvonik s tremi zvonovi in pokopališče. Treba bi bilo postaviti še župnišče. Tedaj je bilo g. Martinčiču odvzeto upravljanje duhovnije, za katero se je toliko žrtvoval.

Ostali pa so zvonovi, ki spominjajo nanj. Kot izvedenec v zvonarstvu je poskrbel, da so bili za Marijino leto 1954 uliti trije zvonovi: 1. v čast sv. Marku in sv. Florijanu, 2. v čast sv. Nikolaju in 3. v čast Kristusu Kralju. Ti zvonovi so najprej vseli zraven prve zasilne kapele v Carollovi kleti, od leta 1956 pa v novem zvoniku zraven cerkve, ki jo je blagoslovil msgr. Alojz Novak. Zvonove pa je posvetil goriški nadškof Ambrosi.

Naslednika g. Martinčiča, župnika v Steverjanu, nista mogla do konca izvesti prvotnega načrta, saj ju je vezalo delo v lastni župniji, poleg tega pa je prišlo do nasprotovanja s strani nekaterih oseb, da bi duhovnija dobila še duhovnišče, kot Brici imenujejo župnišče.

Ko je bil ustanovljen župnijski pastoralni svet za Steverjan in Jazbine, so jazbinski člani tega sveta na pobudo župnika Prinčiča začeli s pripravo za posvetitev cerkve. Nabrali so denar za nov oltar, ambon in tabernakelj. Načrte je izdelal arhi-

tekt Riavis. Posvetitev cerkve naj bi se izvršila za praznik Marije Pomagaj v nedeljo 25. maja. Zaradi binškočnega praznika pa g. nadškof ni mogel priti. Tako je ta dan bila le običajna praznična slovesnost, ki obstaja v peti maši in procesiji. Oboje je opravil škofov vikar dr. Oskar Simčič.

Prav je, da bi se na dan posvetitve vsi Jazbinci spomnili na težki začetek jazbinske duhovnije. Kako je prihajal duhovnik iz Gorice večkrat premočen, umazan od blata na cesti, samo da se je lahko vršila redna božja služba na Jazbinah. Vsi moramo pokazati Bogu več hvalečnosti za to, kar imamo danes, mlajši pa bolj ceniti žrtve starejših, ki so jim pripravili to, kar imamo.

Jazbinska cerkev je obrnjena proti vzhodu kot v Ogleju in Gradežu, vhod v cerkev pa je z zahoda. Tudi to je pomenljivo za nas kristjane. Vzhod je simbol luči, zahod noči, teme. Kristjani moramo biti otroci luči, resnice, odklanjati pa moramo temo greha in zablod, ki jih prinaša potrošniški duh. Naj nas ta praznik posvetitve cerkve spomni na naš krst, ki nas je naredil za otroke luči in nas kot žive kamne vzdval v Cerkev, Kristusovo skrivnostno telo.

A. Č.

Življenje niso počitnice. Je delo, ki mu sledi plačilo (bl. p. Leopold Mandić).

Bralci pišejo

Veliko bi se še dalo narediti

Dr. Jože Prešeren je v Katoliškem glasu objavil članek »Ni dovolj, če samo molimo za duhovne poklice«. To je res. Naštevaj nekaj primerov ali prijemov. Takole pravi: »Treba se je za mladino zanimati, jo krščansko vzgajati, skrbeti za globlji verski pouk, ustanavljati zanje verske organizacije, skrbeti, da bodo brali verski tisk itd. Navajati je treba mlade ljudi na apostolsko delovanje.«

Prepričan sem, da naši duhovniki vse to delajo ali vsaj skušajo po svojih močeh delati. Dr. Prešeren meni, da bi se dalo v tem oziru še več narediti. Veseli bi bili, da nam pojasni, kako bi kaj takega dosegli in to tudi danes kljub neštetim objektivnim težavam in oviram, ki jih preteklost ni poznala. Za vsako dobro besedo in nasvet bomo zelo hvaležni.

e. l.

Op. ur. Gotovo bi se dalo še veliko narediti. Toda kje je kaj dobrega, da bi ne bilo lahko še boljše?

tržaške novice

Tržaški škof odlikovan

Predsednik italijanske republike Sandro Pertini je z lastnim odlokom z dne 2. junija 1980 podelil tržaškemu škofu Lovrencu Bellomiju visoko odlikovanje za zasluge v prid italijanske republike. K imenovanju iskreno čestitamo!

Birma pri Sv. Jakobu

V župni cerkvi sv. Jakoba v Trstu bo v nedeljo 15. junija sv. birma za slovenske otroke ob 18. uri in ne ob 17. uri, kot je bilo prvotno rečeno.

Srečanje mladih na Repentabru

Kadarkoli se ljudje zberemo z dobrim namenom, sebe gotovo duhovno obogatimo, a tudi okrepimo medsebojno povezanost. Takšno občutje je prevečevalo mašne sodelavce, ki so imeli v petek 6. junija svoj letni shod na vedno privlačnem Repentabru. Iz župnij slovenskega (openskega) dekanata se je zbralo okrog 80 dečkov in fantov, veselih mladih sodelavcev pri bogoslužnih opravilih.

Cas med deveto in šestnajsto uro je ministrantom veselo in v korist potekal. Najprej smo se udeležili evharistične daritve. V pesmi in molitvi smo izpovedali svojo vero in veselo služenje Kristusu. P. Božidar s Proseka je na zgled sv. Dominika Savia predstavil zgled prikupnega mladega junaka, ki se ne boji žrtve za rast lepega in dobrega v svetu. Z malo izjemo so vsi strežniki prejeli kruh močnih-sv. obhajilo in v pesmi zagotovili, da hočejo postajati

na Kristusu-trti vedno bolj rodovitne mladike.

Po malici je repentaborski župnik Bedenčič v dvorani, ki raste iz žive skale, pokazal vrsto skioptičnih slik o lepotah v naravi, a tudi o bolečih zlorabah, ki rušijo božjo zamisel o sreči vseh ljudi v urejeni človeški družbi.

Po kratkem premoru smo se okrepili z okusno pripravljeno kosilo. Svojemu mladostnemu razpoloženju smo dali duška z raznimi igrami, pri katerih je imela prednost žoga.

Nekaj po 14. uri se je pričelo veroučno tekmovanje-kviz posebej za učence osnovnih šol in posebej za one iz srednjih šol. Poznanje sv. pisma, zlasti o Kristusu so vsi udeleženci izpričali kar pohvalno. Dve komisiji sta ocenili pismene odgovore in določili v vsaki tekmovalni grupi prve 3 zmagovalke (župnijske skupine). Vse župnijske skupine pa bodo prejele v spomin na tekmovanje prikupno diplomu.

Preden smo se začeli razhajati (od daleč se nam je že naznanjala nevihta), smo za nekaj minut še pohiteli pred tabernakelj: pozdravili in zahvalili smo se svojemu božjemu Učitelju, ga prosili za duhovniške poklice, njegovi Materi, ki jo hočemo vedno bolj radi imeti, smo pa veselo izpovedali: »Se gori ljubezen... Matj ne pozabi me!«

Ob slovesu smo si izrazili željo, da bi Duhovska zveza, ki je to srečanje pripravila, nas s takšnim darom obogatila še enkrat v tem letu, morda v jeseni ali v adventu. - J. Jamnik

Poimenovanje osnovne šole pri Sv. Jakobu

V nedeljo 25. maja je bila končno poimenovana tudi osnovna šola pri Sv. Jakobu v Trstu. Odbor staršev je po raznih predlogih izbral ime mladinskega pisatelja Josipa Ribičiča, ki je vrsto let poučeval na nekdanji Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Jakobu, v Gorici in tudi v Krmini.

Med poučevanjem v Trstu se je posvetil pisateljevanju. Ustvarjal je mladinske zgodbe, ki pa jih je postavil na realna tla in se s tem nekako ločeval od svojih predhodnikov. Ribičič je bil nekaj let tudi urednik tržaškega mladinskega lista »Novi rod« (1921-1926). Leta 1926 se je umaknil v Ljubljano, kjer je služboval do leta 1942, ko so ga zaprli; v ječi je ostal dve leti. Po vojni se je posvečal političnemu, kulturnemu in družbenemu življenju.

Na slovesnosti, ki jo je neposredno prenašala tudi slovenska radijska postaja, je najprej spregovoril didaktični ravnatelj E. Strnad in poudaril pomen takih poimenovanj po močeh, ki so v črni »dobi kljubovali izropanju naše besede in našega kulturnega bogastva in goreče pisali za mladi rod in tako pripomogli, da naša materina beseda ni zamrla.«

Za priložnostnimi besedami predsednika pripravljalnega odbora je nastopil pevski zbor osnovne šole in otroškega vrta; zapel je tudi zbor »nekdanjih« učencev Ciril-Metodove šole. Po nagrajevanju izdelkov ob glasbenem in likovnem natečaju ob poimenovanju je kulturni spored zaključila igrice »Miškolini« po besedilu Josipa Ribičiča.

Kip — delo M. Hreščaka — sta odkrila Ribičičeva sinova Mitja in Jurij, blagoslovil pa ga je nekdanji kaplan pri Sv. Jakobu Silvo Suligoj, ki je poudaril:

Vsi se veselimo, da se ta osnovna šola poimenuje po nekdanjem učitelju tega kraja in mladinskem pisatelju Josipu Ribičiču. Lepa, bogata je njegova literatura. Poimenovanje je torej priznanje požrtvovalnemu vzgojitelju in zaslužnemu pisatelju; šoli pa pomeni obogatitev, vsej slovenski skupnosti tega mestnega predela pa je velika čast.

Naj bo naša šola kraj znanja in kulture, kraj narodne in verske vzgoje. Slednji sta navadno neločljivi in se dopolnjujeta v izoblikovanju našega človeka.

S temi željami in voščili bomo prosili božjega blagoslova: Dobri Bog, blagoslovi ta kip in to šolo. Daj, da se bo tu vzgajal dober, pošten, narodno zaveden in veren rod! Naj delo učiteljev obrodi obilo sadu! Naj se starši zavedajo svoje odgovornosti in poslanstva pri vzgoji otrok. Učencem pa daj ljubezni do znanosti in resnice, do lepote in dobrote. Nas vse pa utrdi v medsebojnem spoštovanju in ljubezni, v ljubezni do tebe in domovine!

Ob tej priložnosti je bila na šoli tudi zanimiva in bogata razstava, na kateri je

bilo obilo dokumentov neprecenljive vrednosti, ki so jih dali na razpolago zasebniki in odsek za zgodovino pri NSK v Trstu. Založništvo tržaškega tiska pa je izdalo knjigo Sv. Jakob - zgodovinski razgledi po življenju Slovencev v tržaškem delavskem okraju. To je nekak zbornik o delovanju, kulturnem in narodnem snovanju Slovencev te mestne četrti, in ploščo šentjakobski otroci pojejo, štiri skladbe po besedilu J. Ribičiča. Pesmi je z otroki nastudiral prof. Dina Slama, znana klavirčembalistka.

To le za kroniko in zato, da bi bili naši bralci o tako pomembni slovesnosti seznanjeni. Čudno pa se mi zdi, da se pripravljalnemu odboru ni zdelo potrebno in primerno objaviti tudi v našem listu oglasa oziroma sporočila o poimenovanju. Marsikdo izmed prisotnih se je tej pomanjkljivosti čudil in se spraševal, ali ni morda kdo namerno pozabil obvestiti tudi bralce Katoliškega glasa. Slednjih vrstic ne bi niti napisal, a ne morem mimo dejstva, da slovenska šola ni le domena nekaterih, marveč last vseh Slovencev in da se take »pozabljenosti« ne smejo ponavljati.

Cirilmetodovec

Iz Jugoslavije

Krepko razvrednotenje dinarja

Jugoslovanska vlada je razvrednotila dinar za 30 %. Če je do sedaj USA dolar veljal 20,14 dinarja, bo odslej dolar stal 27,30 dinarja. Z ozirom na liro je padel dinar od 37 na 30 starih dinarjev. Jugoslovanska vlada se je odločila za ta korak, da bi napravila svoje produkte bolj privlačne za nakup s strani inozemstva, svojim državljanom pa zmanjšala željo po nakupih. Do prvega razvrednotenja dinarja je prišlo leta 1952, ko je dolar prešel od 50 na 300 starih dinarjev; leta 1961 je veljal 750, leta 1965 ob gospodarski reformi, ko je bil uveden novi dinar, pa 12,50 (1.250 starih). Šest let nato, leta 1971 sta bili kar dve razvrednotenji: v januarju se je dolar dvignil na 16 Ndin, v decembru pa na 17. To je trajalo do leta 1973, ko je porastel na 20,15.

Pred celjsko železniško postajo sta trčila dva tovorna vlaka. Eden od njih je prevozil kar dva rdeča signala, tako da je bila nesreča neizbežna. Pri tem sta izgubila življenje strojevodja in njegov pomočnik lokomotive, ki je šla mimo signalov. Gmotna škoda je velikanska: 50 milijonov din, tj. 2 milijardi lir. Zaradi nesreče je bila proga zaprta 20 ur. Na slovenskih železnicah je to letos že šesta večja nesreča, kar meče čudno luč na vso ustanovo in usposobljenost njenih uslužbencev. Splošno mnenje pa je, da so ti preobremenjeni in imajo predolg službeni čas.

Nastop zbora »Lojze Bratuž« v Piranu

Kulturno-prosvetna sezona se bliža koncu. Zaključni nastopi veljajo kot plačilo za celoletni trud. Zbor »L. Bratuž« je imel tako svoj samostojni koncert v piranski stolnici. Najprej je pel med slovensko mašo in med drugim izvajal tudi »Sveto« in »Obhajilni spev« Stefana Kovača. S tem smo se spomnili tega prezgodaj umrlega slovenskega skladatelja, s katerim smo se spoznali prav na enem izmed naših nastopov in sicer v koprski stolnici.

Po maši je zbor izvajal 13 pesmi: Ave Maria (T. L. de Victoria), Quasi cedrus (O. di Lasso), Agnus Dei (G. P. Palestrina), Večerni zvon (J. Hladnik), Pod križem (S. Jericijo), Gledam jo (V. Vodopivec), Parcé a mi Signor (P. Merkù), Pesem s Krasa (I. Grbec), Pojdaj na v Rute (J. Močnik), Teče mi vodica (K. Boštjančič), Gozdič je že zelen (S. Jericijo), Ribce po Murici (O. Dev), Soči (O. Dev-U. Vrabec).

Pevci in dirigent so bili s svojim nastopom zadovoljni in po odobranju bi lahko sodili, da so bili tudi poslušalci, ki so napolnili stolnico. Predvsem so ugajale Merkuševa Parcé a mi Signor, Jericijeva Pod križem in Vrabčeva Soči. Pri zakuski, ki nam jo je ponudil g. župnik, smo si obljubili, da se bomo še srečali. Odpravili smo se nato v Izolo in si po kosilu ogledali še ta obmorski kraj. Dež, ki je neprehoma lil, tako da smo v čevljih kar plavali, nam ni pokvaril dobrega razpoloženja. Hvaležni smo vsem, ki so omogočili ta koncert, predvsem g. župniku iz Pirana, Marku in Zofiji Paulin, našemu dirigentu S. Jericiju in odboru zbora. - M. K.

Dva notranja nastopa glasbene šole SKPD »M. Filej«

Ob zaključku šolskega leta so tudi gojenci glasbene šole pripravili za svoje starše zaključni nastop v društvenih prostorih na Placuti. Nastopili so 30. maja in 6. junija ter se je zvrstilo kar 35 mladih glasbenikov.

Nastopili so: Pavel in Ivo Spacapan, Mirjam Radinja, Pavel in Mirjam Černic, Erika Jazbar, Gregor Šfiligoj, Valter Gravar, Franko in David Medvedič, Ana Turus, Marko in Manuela Černigoj, Ivan in David Brešan, Fanika Klanjšček, Davorin Bensa, Igor in Danijel Devetak, Karlo in Mirjam Bolčina, Damjan in Andrej Terpin, Andrejka in Barbara Vetrli, Luka Maraz, Myrta Podveršič, Alido Turco, Marko Bruzzechesse, Nadja Znidarčič, Mirko Pelicon, Igor Čotič, Manuela Mazzarino in Vida Pintar.

Igrali so klavir, violino, kitaro, harmoniko in kljunasto flavto. Ob zaključku so starši izrazili hvaležnost društvu in profesorjem za blazno šolsko leto.

Izidi volitev v slovenskih občinah na Goriškem

V vseh treh občinah so zmagale liste dosedanjih občinskih uprav.

V Števerjanu je dosegla prodoren uspeh SSK. Prejela je kar 315 glasov, to je 52 več kot leta 1975. Lista občinske enotnosti je dobila 218 glasov (200 leta 1975). Belih glasovnic je bilo 13, neveljavnih 9.

V Sovodnjah se je volilo na dveh voliščih. Tu je močno napredovala Lista občinske enotnosti, ki je dvignila svoje glasove od 552 na 603. SSK je prejela 310 glasov (314 leta 1975). Izredno veliko je bilo belih glasovnic, 74, neveljavnih pa 7. Bele glasovnice naj bi oddali predvsem italijansko govoreči občani.

V Doberdobi je prejela Lista občinske enotnosti 324 glasov, SSK pa 161. V Jamljah, ki spadajo pod doberdobsko občino, pa je prejela Lista občinske enotnosti 146 glasov, SSK pa 100. Kot je videti, je SSK v Jamljah močno navzoča. V celotni občini je lista občinske enotnosti prejela 470 glasov (435 leta 1975), SSK pa 261 (232). Ta porast glasov SSK naj bo spodbuda za vse večjo prizadevanost v bodočih letih. Belih glasovnic je bilo 41, neveljavnih 36.

Zamenjane karte v Krminu

Krmin je imel od leta 1975 levičarsko upravo, sestavljeno iz predstavnikov PCI in PSI. Prva je prejela 2.033 glasov (36,2 odst.), druga pa 704 glasove (12,6 %), za DC pa je tedaj glasovalo 2.028 volivcev (36,1 odst.).

To pot so se karte zamenjale. DC je prejela 2.383 glasov ali 42,1 %, PCI 2.051 (37,1 %), PSI pa 704 (12,6 %). Tako sta PCI in PSI izgubili po enega svetovalca, DC pa je prejela dva več kot zadnjič. To pomeni, da ima levica sedaj 10 svetovalcev,

sama DC pa tudi 10. Levici ne bo mogoče več vladati občine, saj so vse ostale stranke protilevičarske.

Odločilnega pomena za uspeh liste DC so bili glasovi Slovencev, ki so jo množično podprli. Sad te podpore sta dva svetovalca več na listi DC. Sedaj tamkajšnji Slovenci upravičeno pričakujejo, da bo DC izpolnila vse obljube, ki jih je dala v času volivne kampanje v njihov prilog.

V župnijski dvorani v Doberdobi bo v nedeljo 15. junija ob 18. uri

ZAKLJUČNI NASTOP

gojencev župnijske glasbene šole

Doberdob

Umrla je mati Jovaneževa. Tako so pravili Karolini Gergolet. Njena nenadna in nepričakovana smrt je žalostno odjeknila med vse, ki smo jo imeli radi. Pred dvema mesecema se je morala zateči v bolnišnico zaradi infarkta. Nato se je lepo opomogla. V soboto 31. maja pa jo je obšla slabost, tudi hitra pomoč ji ni pomagala in srce ji je nenadoma odpovedalo. Umrla je v 76. letu.

Njeno življenje je bilo v celoti posvečeno Bogu in družini. Imela je sedem sinov, kmetijo, veliko dela doma in na polju, a pri nedeljski maši ni nikoli manjkala, pogostoma smo jo videli v cerkvi tudi med tednom: lep zgled vsem, posebno mladim materam, zlasti dandanes, ko je vedno dovolj časa za toliko nepotrebnih stvari, za dušo in cerkev ga je pa vedno manj ali skoraj nič.

Ko ji je pred 19 leti umrla zaradi boleznih mlada nevesta in ji pustila 15-mesečnega sinčka, je mati Jovaneževa z materinsko ljubeznijo sprejela tudi malega vnuka, ga delno vzredila, veliko zanj skrbel in ga ljubila. Tudi težko preizkušeni sestrji Ceciliji je bila v veliko oporo. Gotovo je prav iz molitve in božjega nauka jemala moč, da je mogla biti kos vsem težavam.

V velikem številu smo jo spremili k zadnjemu počitku v ponedeljek 2. junija popoldne. Imela je res lep pogreb. Ostala nam bo v lepem spominu in kakor ji je rekel njen mož, ji rečemo tudi mi v slovo, naj ji bo rahla domača zemlja in naj uživa pri Bogu plačilo, ki si ga je gotovo zaslužila. Možu, sinovom, vnukom in sestrji Ceciliji izrekamo iskreno sožalje.

Iz Slovenije

Smrt najstarejšega slovenskega duhovnika

V soboto 31. maja je umrl v župnišču pri Sv. Petru v Ljubljani dr. Jožef Demšar, starosta slovenskih duhovnikov. 12. marca letos je spolnil 103 leta, torej se je rodil leta 1877 in sicer v Škofji Loki. Zadnjičkrat je maševal 3. maja, nato pa so mu začele življenjske moči pešati.

Pok. dr. Demšar je postal duhovnik leta 1899. Bil je eden prvih profesorjev na takrat edini slovenski gimnaziji v škofjovih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano. Od 1914 do 1932 je poučeval verouk na ljubljanskem učiteljskišči, od 1920 do 1964 pa je bil tudi profesor katehetike na ljubljanski teološki fakulteti. Imel je dva doktorata. Doktor teologije je postal 1906 na Dunaju, filozofije pa leta 1926 na ljubljanski fakulteti. Leta 1977 ga je pok. nadškof Pogacnik imenoval za častnega kanonika stolnega kapitlja »v znak hvaležnosti za lep duhovniški zgled, za skrbno oznanjevanje Kristusovega evangelija ljubezni in dobrote ter za neutrudno delo v spovednici, kjer še ob svojem stotem letu posreduje dušam božje usmiljenje in odpustanje.«

Jubilej pomembne ustanove

Center v Padovi, ki pripravlja zdravniške za delo v misijonskih deželah in v deželah Tretjega sveta, praznuje 30-letnico svojega delovanja. Trenutno se pripravlja 58 zdravnikov. V deželah Tretjega sveta pa deluje sedaj 101 zdravnik; vsi ti delajo v 40 bolnišnicah in oskrbujejo 4 milijone ljudi.

Te dni bo Vatikan izdal vrsto znanih, ki so spomin na apostolska potovanja papeža Janeza Pavla II. preteklo leto. So to potovanja v Santo Domingo, Mehiko, na Poljsko, Irsko, ZDA, Turčijo in sedež Združenih narodov v New Yorku.

SKPD »MIRKO FILEJ« - GORICA

JAVNI NASTOP GOJENCEV glasbene šole SKPD »M. Filej« v Gorici

Sodelujeta:

Župnijska glasbena šola iz Doberdoba
Glasbena šola PD »Štandrež«

Kot gostje nastopajo gojenci drugih glasbenih šol.

Katoliški dom v Gorici, sobota 14. junija 1980 ob 20.30

Volitve v videmski pokrajini

Za pokrajinski svet so se volivci odločili takole: DC 21 (20); PCI 9 (10); PSI 7 (8); PSDI 4 (4); MSI-DN 3 (4); PRI 2 (2); MF 2 (1); PLI 2 (1). Značilno je nazadovanje levičarski strank kot sta PCI in PSI, kakor tudi neofašistov (MSI), porast pa liberalcev in Furlanskega gibanja (MF).

V Beneški Sloveniji so bil rezultati občinskih volitev po slovenskih občinah naslednji:

Dreka: DC 195, PSI 56, PSDI 19, MSI 4, PCI 36.
Grmek: DC 311, PSI 98, PSDI 41, MSI 10, MF 5, PCI 106.

Podbanssec: DC 785, PSI 36, MF 8, PSDI 249, MSI 18, PCI 121.

Sv. Lenart: DC 525, PSI 70, MF 13, PSDI 61, MSI 10, PCI 153.

Špeter Slovenov: DC 643, PSI 184, MF 12, PRI 51, PSDI 130, MSI 43, PCI 371.

Sovodnje pod Matajurjem: DC 382, PSI 68, MF 6, PSDI 118, MSI 7, PCI 101.

Srednje: DC 285, PSI 24, MF 4, PRI 8, PSDI 137, MSI 7, PCI 78.

Tipana: DC 363, PSI 51, MF 30, PLI 66, PSDI 134, MSI 33, PCI 150.

Brdo v Terski dolini: DC 333, PSI 116, MF 48, PLI 15, PSDI 53, MSI 29, PCI 87.

Rezija: DC 598, PSI 84, MF 63, PLI 19, PSDI 99, MSI 59, PCI 149.

Naborjet-Ovčja vas: DC 294, PSI 64, MF 17, PSDI 219, MSI 35, PCI 65.

Trbiz: DC 1.075, PSI 252, MF 96, PLI 39, PRI 25, PSDI 1.272, MSI 451, PCI 496.

»Števerjanski vestnik« št. 3

Uredniki ugotavljajo, da »smo ob koncu maja, pa še ni pomladno majskega razpoloženja. Nekam mrzlo je in vlažno. Ni pa tako med nami.« In res pravi 3. številka Števerjanskega vestnika, da je v Števerjanu mnogo razgibanega življenja.

Tako bomo poročili o dejavnosti občinske uprave, o nastopih ansambla Lojzeta Hledeta, o predstavitvi nove plošče istega ansambla v Sedejevem domu, o njegovem gostovanju v Belgiji skupaj z moškim zborom »M. Filej«, o delovanju župnijskega sveta, o nastopu dramske skupine na radiu Trst A z igro »Srenja«, o srečanju predstavnikov evropskih narodnih manjšin v Števerjanu in o letošnjih občinskih volitvah. Nekatera poročila so tudi žalostna: o smrti dveh vaščanov, še posebej pa pretrese neodgovorno ravnanje dveh mladih ljudi, ki so v Števerjanu širili letak nizkotne vsebine.

Ljubljanska TV

Spored od 15. do 21. junija 1980

Nedelja: 13.00 Jugoslavija, dober dan. 20.00 Boško Buha, nadalj. 21.00 Zahodni Berlin - otrok dveh vojn. 21.50 Glasbena oddaja. 22.50 Balkansko kolesarsko prvenstvo.

Ponedeljek: 17.10 Sam nad severni tečaj. 17.55 Biološke ure. 18.40 Frizija, njene pesmi in ljudje. 20.00 Alkohol v krvi, drama. 21.15 Old time - festival v hamburški tovarni.

Torek: 17.15 Mali pingvin. 17.30 Indijski potujoči umetniki. 17.50 Pisani svet. 20.00 Denar v zidovih. 20.55 Emile Zola, nadalj. 22.10 Evropski operni pevci.

Sreda: 15.26 Moj prijatelj Piki Jakob. 16.40 Neapelj: nogomet Španija: Anglija. 20.00 Vse življenje pred teboj, franc. film.

Četrtek: 16.50 Dediščina za prihodnost. 17.40 Odprava zelenega zmaja. 20.00 Tretja razsežnost. 21.35 Odprto za ustvarjalnost.

Petek: 17.25 Mi smo smešna družina. 17.40 Ptice strašilo. 18.05 Obirski ženski oktet. 20.00 Zabavna glasbena oddaja. 21.00 Kako so osvojili Divji Zahod, film. 22.45 Slamnat psi, angleški film.

Sobota: 12.50 Ljudje in zemlja. 14.50 Sinbadovo potovanje, mladinski film. 16.25 Nogomet Sloboda: Vojvodina. 18.20 Naš kraj. 20.00 Zgodba o Lini, nadalj. 21.05 Glasbena oddaja. 21.45 Johnny Guitar, ameriški film.

OBVESTILA

Risbe za naslovno stran »Pastirčka«. Ob zaključnem nastopu gojencev, ki obiskujejo glasbeni pouk na Placuti, bo v soboto 14. junija v atriju Katoliškega doma razstava otroških risb za naslovno stran »Pastirčka«. Vabljeni vsi, da si razstavo ogledate.

Seminar slovenskega jezika in kulture za slovenske šolnike iz Italije bo od 7. do 13. septembra v Podvinu na Gorenjskem. Program bo vseboval spoznavanje kulturnih, ekonomskih, zemljepisnih in drugih značilnosti Gorenjske, obenem pa tudi novosti v učni pedagoški praksi. Seminar prireja republiški komite za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije. Udeleženci naj se zglasijo v hotelu Podvin pri Radovljici 7. septembra ob 18. uri. Goriškim šolnikom je na voljo 10 mest.

Sv. maša v Rižarni v Trstu bo v nedeljo 22. junija ob 17. uri. Molili bomo za nedolžne žrtve nasilja.

Društvo slov. izobražencev v Trstu bo v ponedeljek 16. junija zaključilo sezono s predavanjem Jožeta Prešerna na temo: »Nove metode v današnjem dušnem prostoru«. Za konec bo nastopil mladinski zbor pod vodstvom Tomaža Simčiča. Začetek ob 20.30. Nadaljuje se vpisovanje za izlet v Rezijo v nedeljo 22. junija. Vpisovanje v društvenih prostorih in v trgovini Fortunato.

NSK v Trstu vabi na 8. sklepno predavanje prof. dr. Toneta Ferencu: »Slovensko vprašanje v narodnoosvobodilnem boju (1941-45) in preobrazba Jugoslavije v SFRJ«. Predavanje bo v sredo 18. junija ob 18.30 v Kulturnem domu v Trstu, ul. Petronio 4.

Kontovel. Procesija sv. Rešnjega Telesa bo v tem kraju v nedeljo 15. junija in to po maši, ki bo ob 10. uri.

DAROVİ

Za sklad Katoliškega glasa: Jože Vižintin v spomin na Jožeta Koršič 20.000; Marija Giacuzzo-Gergolet namesto cvetja na grob Karoline Gergolet 10.000; vnukinja Anica z družino v spomin na nono Alojzijo Vidrih 20.000 lir.

Za Našo pot: M. B., Podgora 10.000; Karla Berlot 5.000 lir.

Za Alojzijevešče: A. K. ob birmi Benjamina in Roberta 20.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Mira in Jožko Pangos namesto cvetja na grob Pepce Koršič 10.000 lir.

Za Katoliški dom: M. K. 50.000; Marijina družba 20.000; N. N. 6.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 10.000 lir.

Ob godu pok. dekana Alojzija Pavlina: sestra za Katoliški dom, za cerkev sv. Ivana in za Zavod sv. Družine po 1.500 lir.

Namesto cvetja na grob Pepce Koršič: A. Copic za cerkev sv. Ivana 20.000, za katoliški tisk in za Katoliški dom pa po 10.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: Pina Breclj-Brišček, Opčine 10.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Sosič-Vremec Angela 5.000; Škerlavaj-Persič Francka 10.000; Savron Emil za pritrkovalce 10.000; nečakinja v spomin tete Marjete Fredotove 10.000; Sosič-Trento Angela in Anica namesto cvetja na grob Lučota Škerlavaj in svojih pokojnih 10.000; mati v spomin ob obletnici smrti hčere Mimi Holstein 20.000; Dolec Marija v počastitev spomina sosedu Virgilija Piščanc 5.000; Vidau Danila namesto cvetja na grob Lučota Škerlavaj 5.000; Milič Pepi v spomin pok. Lučota Škerlavaj 10.000; Krevatin Marija v spomin pok. Lučota Škerlavaj 10.000; razni 8.000 lir.

Za Šentjakobsko kulturno društvo v Trstu: N. N. 50.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: hčerki Marija in Milka v spomin Alojzije Andlovic 10.000 lir.

Za cerkev na Sv. gori: Žerjal Amalija in Frida v čast Materi božji 20.000 lir.

Za uboge: Andrejašič, Avstralija 10.000 lir. **Za slovenske misijonarje:** fr. Kajetan B. 10.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N., Rupa 5.000; N. N., Dol 50.000; N. N., Dol 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Radio Trst A oddaja na srednjem valu 305,9 m ali 981 Khz in na ultrakratkih valovih s frekvenčno modulacijo od 96,1 Mhz do 103,9 Mhz. Glavne frekvence so: vzhodna Benečija 96,1, Gorica 98,3, Rezija in Kanalska dolina 100,7, Videm 101,9; Trst 103,9.

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 13., 19; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 8., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 15. do 21. junija 1980

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.00 Poslušali boste. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.00 Mladinski oder: »Potočljena galeja«. 11.30 Naborna glasba. 12.00 Narodnostni trenutek... 15.00 Nedeljsko popoldne: »Okuale ognjišča« - pred studencane; šport in glasba ter neposredni prenosi z naših prireditelj.

Ponedeljek: 8.10 Zenska stran neba. 9.00 Glasbena matineja. 10.10 Koncert. 11.30 Socialna problematika. 12.00 Poslušajmo film. 12.40 Lahka glasba. 13.20 Primorska poje 1980. 14.10 Otroško okence: »Zdaj pa zapojmo! 14.30 Roman v nadaljevanjih. 15.00 Glasbeni ping pong. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 V našem prostoru: Slovenski komorni orkester; kulturno pismo.

Torek: 8.10 Goriške podobe. 9.00 Glasbena matineja. 10.10 Koncert. 11.30 Človek in zdravje. 12.00 Kulturni dogodki in Cetrikova srečanja, ponovitve. 14.10 Odraslim prepovedano! 15.00 Glasbeni popoldan za mladino. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 V našem prostoru: Slovenski komorni orkester iz Ljubljane; »Komisija za samomore«, igra; v ritmu mazurke.

Sreda: 8.10 Poslanstvo Ciril-Methodove šole. 9.00 Glasbena matineja. 10.10 Koncert. 11.30 Umetnost dobre kuhinje. 12.00 Pod Matajurjan. 12.30 Melodije od vsepovsod. 13.20 Naši zbori. 14.10 Otroško okence: »Naša pomlad 1980«. 14.30 Roman v nadaljevanjih. 15.00 Glasbeni popoldan za mladino. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 V našem prostoru: Mladi izvajalci; narodnostni trenutek...; kulturne rubrike naših časopisov.

Četrtek: 8.10 Človek v sodobni družbi. 9.00 Glasbena matineja. 10.10 Radijski koncert. 11.30 Naša pristna vina. 12.00 Mikrofoni v razredu. 12.30 Jugoslovanski pevci. 14.10 Otroško okence: »Tomi na obisku«. 14.30 Mladi pisci. 14.45 Odmevi iz Mehike. 15.00 Glasbeni popoldan za mladino. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 V našem prostoru: Skladbe slovenskih avtorjev; kulturni dogodki; četrtkova srečanja; priljubljeni motivi.

Petek: 8.10 Iz sveta folklorne. 9.00 Glasbena matineja. 10.10 Koncert. 11.30 Oseba vozila danes. 12.00 Na goriškem valu. 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Otroško okence: »Kje je napaka?« 14.30 Roman v nadaljevanjih. 15.00 Glasbeni popoldan za mladino. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 V našem prostoru: Mi in glasba; »Dvignjena zaveza«; slovenski priimki v Furlaniji in na Goriškem.

Sobota: 8.10 Potovanje v Ameriko. 9.00 Glasbena matineja. 10.10 Koncert. 11.30 Čoln - šport in razvedrilo. 12.00 Oddaja o Reziji. 14.10 Iz zakladnice slovenske mladinske literature. 14.30 Glasbeni popoldan za mladino. 16.30 Poslušali boste. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Slovenski zbori na ploščah; na goriškem valu (ponovitve); Marija Petaros: »Ana prau ljepa komjedja sez treme uosjebame«. 18.45 Vera in naš čas.

Dar m. Tereziji

Igralka Maria Schell je v času 86. katoliškega shoda, ki se je vršil v Berlinu v teh dneh, izročila misijonarki m. Tereziji pol milijona nemških mark za reveže v Indiji. Denar je zbrala od lanskega božiča in od različnimi ljudmi. Pomagali so ji zlasti mladi ljudje, ki so hoteli podpreti Nobelovo nagrado pri njenem plemenitem delu iz ljubezni do bližnjega.

Bogoslovci v novem šolskem letu

Predvidevajo, da bo v prihodnjem šolskem letu v naši deželi 24 bogoslovcev in sicer v Trstu 3, v Gorici 5, v Vidmu 4 in v Pordenonu 12. Misljeni so seveda vsi štirje letniki.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 14 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo